

№ 1/1954.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande № 1/
1954 över landskapsstyrelsens framställning till
Ålands landsting med förslag till landskapslag
angående förpliktelse att i landskapet Åland ut-
rota vanlig berberis. (Berberis vulgaris). (№ 1/
1954).

Jämlikt den nya självstyrelselagen tillkommer landstinget lagstiftnings-
rätt angående växtskydd i landskapet Åland. Då tillsvi vidare någon landskaps-
lag i ämnet icke utfärdats, gäller för närvarande rikslagstiftningen på om-
rådet. Det hade kanske varit ändamålsenligt att en allmän landskapslag an-
gående växtskydd i detta sammanhang skulle hava föreslagits av landskapssty-
relsen, vilken lag även skulle inkludera bestämmelser angående berberisbus-
kens utrotande. Det är nämligen att observera att den i stöd av växtskydds-
lagen i riket av år 1925 utfärdade förordningen av samma år angående växt-
förstörare icke bestämmer att Berberis vulgaris skall anses som i växtskydds-
lagen avsedd växtförstörare. Endast själva sjukdomen, svartrosten, Puccinia
graminis, har antecknats som sådan växtförstörare. En ändring häruti torde
dock i riket vara under utarbetning.

Då alltså framställning icke givits av landskapsstyrelsen om en allmän
växtskyddslag, anser utskottet det icke vara skäl att ytterligare uppskjuta
lagstiftandet angående utrotande av berberisbusken genom att invänta lag-
framställning angående växtskydd i allmänhet. Utskottet föreslår därför att
i landskapsstyrelsens framställning omförmält lagförslag antages av lands-
tinget, ehuru utskottet för sin del önskar att lagens innehåll ändras rätt
avsevärt.

§ 1. Genom föredrag på gillesmöten åren 1951 och 1952 och genom utställ-
ningar torde landskapsstyrelsens lantbruksavdelning i icke ringa grad hava
verkat för spridande av upplysning om berberisbusken på Åland. Det ligger
i sakens natur att fortsatt upplysning kommer att ges, isynnerhet om lands-
tinget antager denna lag. Genom utsändande av frågeformulär år 1952 verkställ-
de lantbruksavdelningen också en inventering av berberisbuskens förekomst.
Genom att dessa åtgärder vidtagits torde man nu kunna säga att det är någor-
lunda klarlagt var berberisbusken förekommer, ehuru det givetvis icke kan
sägas exakt på vilka alla ställen den finns. Vidare torde kunna sägas att
nya hormonpreparat o. dyl. numera gör det möjligt att på relativt kort tid
effektivt bekämpa berberisbusken utan alltför stora kostnader. På grund av
det ovansagda och då landskapsstyrelsen har bästa möjligheterna att bedöma
frågan, anser utskottet att § 1 omstiliseras sålunda, att landskapsstyrelsen
äger fastställa inom vilken tid utrotningen skall ske. Dock anser utskottet
att vederbörande jordägare- eller innehavare bör åtnjuta en lagstadgad mini-

mitid förrän han kan åläggas att utrota busken. Därför föreslår utskottet att landskapsstyrelsen icke skall kunna ålägga någon nämnd utrotning än 1955 har förflutit. Endast på synnerligen vägande skäl bör landskapsstyrelsen kunna förordna om utrotning före utgången av 1955. Detta undantag skulle stipuleras i 2 momentet av § 1.

(§ 2.) På grund av ändringen av § 1 föreslår utskottet att § 2 enligt landskapsstyrelsens framställning utgår.

§ 2. Den nya 2 § skulle motsvara framställningens § 3. Emellertid har utskottet före att jordägare eller annan som lider kostnad och skada genom de skyddsåtgärder lagen fastställer, bör vara berättigad att under alla omständigheter, försåvitt han icke själv kan anses hava varit vållande till kostnaden eller skadan, skall erhålla full ersättning ur landskapsmedel. Svarande rätt till full ersättning ur statsmedel tillerkännes ju vederbörande person enligt rikets växtskyddslag av år 1925. I motiveringen till så nämnda rikslag sägs härom endast: "Denna rätt är så självfallen, att den icke tarvar närmare motivering. Även i den utländska lagstiftningen är samma ståndpunkt allmänt antagen". Försåvida vederbörande dock gör sig skyld till uraktlåtenhet att efterkomma påbuden om utrotning och landskapsstyrelsen i stället verkställer utrotningen, skall utrotningen bekostas av den sumlige, som då ej kan erhålla ersättning ur landskapsmedel. Härom skall stadgas i följande paragraf.

§ 3. Denna § skulle ersätta framställningens § 4. En mindre omstilning har företagits. Någon sänkning av bötesbeloppet har utskottet icke ansett skäl att göra, synnerligast som utrotningen kommer att bekostas med landskapsmedel.

Med hänvisning till det ovan sagda föreslår utskottet

att den i framställningen omförmålade landskapslagen antages i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g

angående förpliktelse att i landskapet Åland utrota vanlig berberis (*Berberis vulgaris*).

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Envar jordägare eller innehavare på lega av jord eller tomt i landskapet Åland är förpliktad att efter utgången av år 1955, inom tid som landskapsstyrelsen bestämmer, utrota på hans mark växande vanlig berberis (*Berberis vulgaris*) samt dess för svartrost mottagliga varieteter.

På synnerligen vägande skäl kan landskapsstyrelsen påbjuda att utrotningen skall verkställas före utgången av år 1955.

2 §.

Kostnaderna för utrotningsåtgärder, som på grund av denna lag vidtagits, bestridas ur landskapsmedel.

Ur landskapsmedel skall likaså, enligt värdering, till fullo ersättas skada, som till följd av i 1 § nämnd åtgärd tillskyndas någon, dock icke, om den, som lidit skada, genom överträdelse av stadgandena i denna lag eller av vad på grund av lagen föreskrivits, själv varit vållande till skadan. Ersättningsanspråk skall inom sextio dagar efter det skadan skett, skriftligen avfattat, inlämnas till landskapsstyrelsen.

3 §.

Uraktlåtes i denna landskapslag nämnd utrotning av berberisbusken, äger landskapsstyrelsen vid vite förelägga den försumlige att inom viss tid hava verkställt honom åliggande åtgärder. Låter sig den försumlige icke av föresatt vite rättas, äger landskapsstyrelsens lantbruksavdelning låta uppföra den erforderliga utrotningen på den försumliges bekostnad, och må i 2 § förutsatt ersättning i sådant fall icke komma i fråga. Den försumlige kan även, efter skedd anmälan, av allmän åklagare vid domstol åtalas samt för uraktlåtenheten ådömas högst tvåhundra dagsböter.

Mariehamn den 10 mars 1954.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

V.L. Bertell.

Th. Eriksson.

Närvarande i utskottet: V.L. Bertell, ordförande, Albin Johansson, vice-ordförande samt ledamöterna Nils Karlsson, Ferdi Sjöstrand och Georg Wide-man.